

הקרב על לא-תיק

(המשך מעמוד 25)

הוא תבע מיד את רשות-הדיבור. נראה היה כי עזר וייצמן נפגע מהערתו של אריק שרון, כי שאלת צירופו של שר-נוסף לממשלה מטעם חרות אינה שאלה אישית כי אם שאלה לאומית וכי "הבעיה היא איך לחזק את האגף שימנע את הפיכת התוכנית-המדינית לשואה לאומית".

לשמע מילים אלה נדרך עזר כמו קפיץ. פירושו היה האשמה גלויה ומפורשת כי הוא עומד, כביכול, באותו אגף בממשלה העלול להוביל את ישראל ל"שואה לאומית". הדם עלה לראשו של עזר. מתוח, נרגז וסוער, הוא זינק אל המיקרופון כשיצעקת-גנאי רמות מלוות אותו.

עזר לא דיבר, הוא צעק. מאחרי צעקתו נשמעה הזעקה נגד מה שכינו ידידיו "תקיפת-סכין בגב מצד אריק שרון".

דבריו היו תשובה חריפה להאשמותיו של אריק. "אריק ניצב מאחרי התוכנית המדינית, עוד לפני שאני קיבלתי את זה, כולל העניין של הריבונות ביהודה וב-שומרון... אני לא חושב שייתכן שאם ממשלת-ישראל מחליטה החלטה שלא מר-צאת-חן בעיני שר, לא תכובד הדמוקרטיה ולא תכובד החלטת הרוב. אני מציע." אמר וייצמן בדברים שכוונו ישירות לאריק. "לכבוד את הדמוקרטיה ואת דעת הרוב אפילו אם זה לא נעים למישהו".

ברגע זה הפך העימות להתמודדות ברורה בין עזר לאריק. מחנה תומכיו של אריק היה גדול וצעקני יותר ועזר לא שלט ברוחו והפליט קריאת נזיפה לעבר הצועקים נגדו: "אהו! שאט-אפ!" (סתמו את הפיות).

"טאקטיקה צריך?"

שכל צריך! *

ב זה לא הסתיימה התקפת-הנגד של וייצמן. הוא כיוון את חיצו לשונו גם כלפי שמואל כץ: "לא שמעתי ולא הר-גשתי כל הזמן שמוקי כץ לחם בועם ובזעף כפי שהוא לחם כאן היום".

ואז הגיעה תורה של המיתקפה המוחצת ביותר על בגין. היא באה מפיה של גאולה כהן, שבנאום בכייו ודמגוגי נטלה לעצמה את המונופול על "אהבת ארץ-ישראל" ו-טענה כי אין עוד לסמוך על בגין.

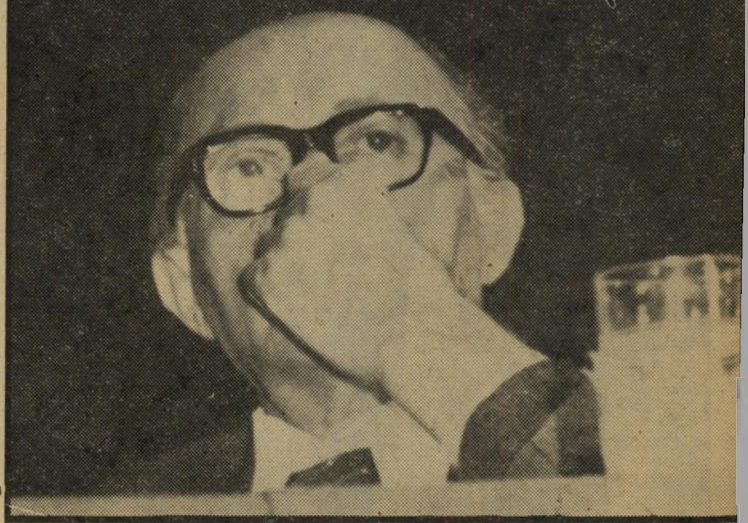
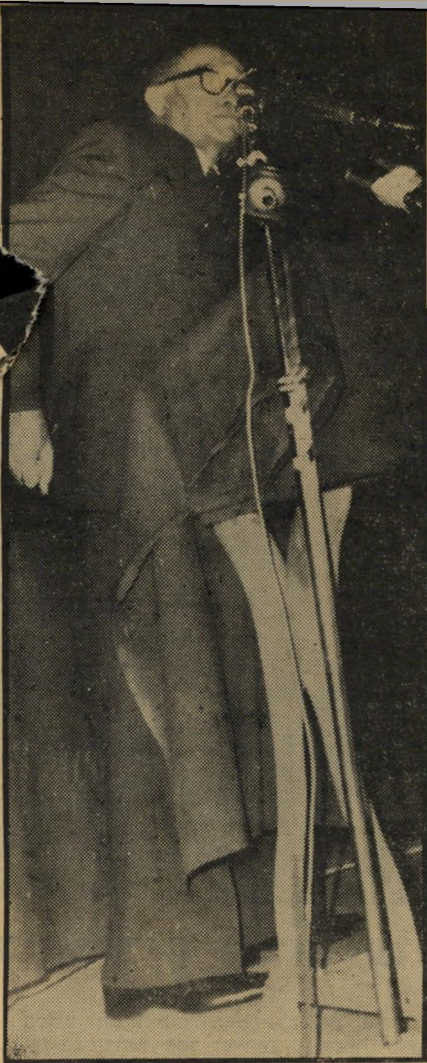
היא הצליחה להפנט חלק ניכר מהצירים, אחרי שפרטה על הנימים הלאומנים שבהם, בשלב זה נדמה היה כי הרוב במרכז תנועת-החרות עלול להתקומם נגד בגין ולבחור במועמד שלא רצה בו. בגין לא יכול היה עוד להבליג. הוא נטל את רשות-הדיבור באופן בלתי צפוי, פתח בנאום ספונטאני, שהיה מלאכת-מחשבת ריטורית. בגין נאלץ לגייס את כל הציניות שבו כדי לבטל את מתנגדיו, לגמד את קומתם ולהציגם כמערומיהם הרעיוניים והפולי-טיים. הוא לא נשאר חייב לאף אחד מהם, פרע את החשבונות עםם ללא רחמים.

"הלילה שמעתי מפיו בפעם הראשונה התנגדות לתוכנית הזאת. אדם השולל תוכ-נית שהתקבלה פה אחד בממשלה, רוצה להצטרף לממשלה הזאת? זה אבסורד! אריק תומך בתוכנית. עזר תומך בתוכ-נית. גם אני תומך בתוכנית. הממשלה כולה תומכת בה. שמואל כץ שולל אותה אבל אומר: תו לי להצטרף אל הממשלה הזאת! לא היה כדבר הזה. אני הייתי בורח ת"ק פרסה מממשלה שכזאת. אפילו אם היו רוצים בי הייתי בורח ת"ק פרסה מהם. אפילו היו רצים אחרי הייתי משאיר את מעילי בידיהם! איך אפשר? זאת אמת? לוא היה שר היה הלילה צריך להתפטר. הממשלה מטעה, טועה ומוליכה לאסונות והוא רוצה להצטרף לממשלה הזאת. כדי לשנות מבפנים... הוא המשנה הגדול.. יודע לשנות!"

כץ ישב במושבו הראשונה חפוי ראש, כתלמיד מבוויש ונעלב. ואז השמיע בגין את הפסוק, שהתפרש כאילו יראה באי-בחירת חיים לנדאו כהצבעת אי-אמון בו ויסיק את המסקנות מכך: "אם תביעו לי אי-אמון הלילה אסיק את המסקנות. מחר אתפטר... עוד הלילה אתפטר."

דממה הושלכה באולם. אבל בגין לא סיים את החשבונות. כלפי אריק התריס בזלזול: "צריך לעשות את התנופה, לא לדבר עליה." ואילו את גאולה כהן השפיל בחשפו את בורותה בתורת ז'בוטינסקי. הוא התייחס לציטטה שהביאה מפיו זאב ז'בו-טינסקי בנאומה, ועק כלפיה: "ז'בוטינסקי לא אמר כדברים האלה, לא יכולים לצטט מז'בוטינסקי דברים שלא היו ולא נבראו."

רק אז יכול היה בגין להתוודות בפני המרכז ולחשוף את השינוי שהתחולל בו: "אנחנו יכולים להיות נדיבים (כלפי המצ-י)

יח אזור בנחיריים

מנחם בגין מתחת לתמונתו של זאב ז'בוטינסקי בישיבת מרכז תנועת החרות, שבה הביעו עשה כ-40% מחברי המרכז את אי-אמונם בו בהצבעתם בעד שמואל כץ, שבגין לא רצה בממשלה. נס המרד נגד בגין הונף בישיבה זו. **צילום: שלמה סתר**

להשאיר מעיל

מנחם בגין חופט בזנב המיקטורן של חליפתו כדי להמחיש את נימת הלעג בה דיבר על יועצו לשעבר, שמואל כץ, שלמרות בקורתו על הממשלה ומדיניותה מבקש להצטרף אליה. "אני הייתי בורח מממשלה כזאת," לעג בגין, "והייתי משאיר בידיהם אפילו את מעילי."

רים) כדי לא לאפשר לעם ישראל להתנסות בשכול ויתמות... מי שלא יודע מה עבר עלי בתקופת היותי מפקד האצ"ל כאשר אחד מהחייילים נפל, לא יודע מה הם יסורי נפש. איש מכם לא התנסה בכך. המחשבה הזו ביום ובלילה לא נותנת לי מנוח: איך להביא לכך שלא יהיו עוד שכול ויתמות בישראל. דור אחרי דור, מלחמה אחרי מלחמה. אינני פוסק לחשוב יום ולילה איך קודם כל למנוע מלחמה. "יש אנשים שמדברים על טאקטיקה. אינו מין מילה זו טאקטיקה? טאקטיקה צריך? שכל צריך! אנחנו חייבים להתחשב במציאות."

תחילתו

של המרד *

ד מעות עמדו בעיני רבים מהצירים במרכז לשמע דבריו של בגין. כשי סיים את נאומו קמו כולם על רגליהם. תומכים ומתנגדים, ומחאו לו כפיים ממר שכות. אריק שרון ישב חיוור כסיד. גאולה כהן דממה. שמואל כץ רצה לקבור עצמו. אבל ההצבעה החשאית הבהירה כי למרות הנאום המזהיר לא הצליח בגין לחולל מיפנה בקאי תנועתו. מועמדו זכה רק ב-60% של קולות חברי המרכז. למרות הנאום והאיום בהסקת מסקנות התייצבו 40% מראשי תנועתו של בגין נגדו, לא משום שסברו כי שמואל כץ היה שר טוב יותר, אלא מפני שלא יכלו לעכל את הוויתורים שמוכן בגין להקריב.

היתה זו תחילתו של המרד נגד בגין. אין ספק שהוא לא יתיים בהצבעה בר מרכז. הוא החל שם. עתה מגיעה שעת ההתארגנות וגביוש הכוח האופוזיציוני נגד בגין. ככל שיהפכו השלום מוחשי יותר והנסיגה הוויתורים ממשיים יותר, עלול מרד זה להפוך להתנגדות שלא תתבטא עוד במילים.

לא צפוי אומנם פילוג בתרות, כפי שהזוים רואיישחורות, אבל קיימת אפשרות סבירה שבגין לא יוכל להעביר סעי-פים שונים של תוכנית השלום שלו. המאבק הקשה המצפה לו אינו נגד ה-מצרים או נגד האופוזיציה הימנית של המערך, אלא נגד חבריו שלו.

אלי תבור